

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ว ๙๙๐

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๕๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

ตามที่ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลตามหมายจับในระบบอิเล็กทรอนิกส์ การร้องขอออกหมายจับโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการดำเนินงานในปัจจุบันเกี่ยวกับการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบันทึกข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมขอเรียนว่า เนื่องจากข้อบังคับข้างต้นได้แก้ไขวิธีการบางประการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการออกคำสั่งหรือหมายอาญา จึงเห็นสมควรแจ้งหลักการและเหตุผล การแก้ไขข้อบังคับดังกล่าวเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ดังนี้

๑. กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการเกี่ยวกับคำร้องขอออกหมายจับโดยการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ในการบันทึกข้อมูลตามหมายจับและการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ

๑.๑ ตามข้อ ๑๒ ได้กำหนดวิธีการใหม่เกี่ยวกับคำร้องขอออกหมายจับ โดยให้เจ้าพนักงานผู้ร้องขอ สามารถจัดทำคำร้องและแบบหมายพิมพ์หมายจับผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด เพื่อความสะดวกทั้งแก่ผู้ร้องและศาลในการยื่นคำร้อง การเสนอเอกสารประกอบ การบันทึกข้อมูลตามหมายจับ และการจัดเก็บเอกสารจากเดิมที่กำหนดให้ผู้ร้องขอต้องนำคำร้องพร้อมเอกสารประกอบใส่ซองปิดผนึกประทับตรา “ลับ” ยื่นต่อศาลที่ขอให้ออกหมายจับ ทำให้เจ้าหน้าที่ศาลไม่สามารถบันทึกข้อมูลตามหมายจับได้

๑.๒ ตามข้อ ๒๐/๑ ได้กำหนดวิธีการใหม่เกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารประกอบคำร้องขอออกหมายจับ จากเดิมที่กำหนดให้ใส่ซองปิดผนึกเก็บไว้ที่ศาล ให้เป็นการจัดเก็บเอกสารไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด และเมื่อดำเนินการแล้วให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำลายเอกสารนั้นเสีย ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการค้นหาข้อมูลและลดภาระในการจัดเก็บเอกสารของศาล

๑.๓ ตามข้อ ๒๒ วรรคสอง ได้กำหนดวิธีการใหม่โดยให้เจ้าหน้าที่ศาลบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับหมายจับลงในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด กรณีที่ผู้พิพากษาออกหมายจับเอง เช่น จำเลยหลบหนี ในระหว่างปล่อยชั่วคราวหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติ หรือพยานไม่มาศาลตามหมายเรียก

๑.๔ ตามข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดวิธีการใหม่โดยให้เจ้าพนักงานสามารถรายงานให้ศาลทราบเมื่อมีการจับกุมบุคคลตามหมายจับได้โดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบันทึกข้อมูลและเพิ่มความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

๑.๕ ตามข้อ ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้มีการแก้ไขข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด กรณีที่ผู้พิพากษามีคำสั่งให้เพิกถอนหมายจับหรือหมายค้น

ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแจ้งกำหนดเวลาเริ่มใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑.๑ ถึง ๑.๕ ให้ทราบ ให้ศาลปฏิบัติตามแนวทางเดิมไปพลางก่อน และเตรียมการปรับแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อบังคับที่แก้ไขใหม่ด้วย ซึ่งจะได้แจ้งความคืบหน้าในการปรับระบบงานให้ทราบเป็นระยะต่อไป

๒. กำหนดวิธีการเฉพาะเกี่ยวกับคำร้องขอออกหมายค้น ได้แก่ การยื่นคำร้องตามข้อ ๑๒/๑ และการจัดเก็บเอกสารตามข้อ ๒๑ โดยมีวิธีการปฏิบัติตามแนวทางเดิม

๓. กำหนดให้เพิ่มเติมข้อ ๔๓/๑ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยวิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ ให้ศาลไต่สวนว่ามีเหตุตามข้อ ๔๓ วรรคหนึ่ง ที่จะออกหมายขังผู้นั้นไว้หรือไม่ กล่าวคือ ปราบกฏพยานหลักฐานตามสมควรที่ทำให้เชื่อว่าจำเลยน่าจะได้กระทำความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หรือน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ซึ่งหากมีเหตุที่จะออกหมายขัง ศาลอาจสั่งให้ส่งตัวจำเลยไปควบคุมและบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๖ หรือส่งตัวจำเลยให้ผู้ดูแล ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือบุคคลอื่นที่เต็มใจรับไปดูแลรักษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔ วรรคสอง แทนการออกหมายขังก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่า ศาลไม่ควรควบคุมจำเลยที่ไม่สามารถต่อสู้คดีได้ไว้ในเรือนจำ แต่ควรพิจารณาใช้ทางเลือกอื่นแทนการควบคุมตัวซึ่งมีบัญญัติไว้ในกฎหมายแล้ว

๔. กรณีตามข้อ ๙ วรรคสอง ข้อ ๒๐ วรรคหนึ่ง ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๙ ข้อ ๓๕ วรรคสอง ข้อ ๓๘ ได้แก้ไขระดับตำแหน่งของพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานอื่น ซึ่งเป็นผู้ร้องขอให้ออกหมายหรือเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการตามหมายค้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับระดับตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญ ประเภทวิชาการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า ตามข้อ ๓๘ เดิม กำหนดว่า “เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการตามหมายค้น ในกรณีเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานอื่น ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับห้าขึ้นไป ในกรณีที่เป็นตำรวจ ผู้นั้นต้องมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไป” แต่ข้อ ๓๘ ปัจจุบันได้แก้ไขโดยกำหนดว่า “เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการตามหมายค้น ในกรณีเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานอื่น ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป ในกรณีที่เป็นตำรวจ ผู้นั้นต้องมียศตั้งแต่ชั้นพันตำรวจตรีขึ้นไป”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบ
เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรุภกิจ แย้มประธา)
รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
ส่วนพัฒนามากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑
โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑